

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 187

van **ELISABETH MEULEMAN**

datum: 26 november 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Lerarenopleidingen - Inschrijvingen en afgestudeerden

Het lerarentekort blijft een kernprobleem in ons onderwijs en vormt een acute bedreiging voor de kwaliteit ervan. De minister probeert met verschillende maatregelen het tij te keren, zoals door (gedeeltelijke) erkenning van de anciënniteit van bepaalde zij-instromers.

Er zijn verschillende hogescholen en universiteiten die een lerarenopleiding aanbieden. Recentelijk vernamen we dat er een stijging is van het aantal werklozen die VDAB toeleidt naar de lerarenopleiding en die dus leerkracht willen worden. In de media konden we in september 2020 verschillende artikels lezen waarin cijfers vermeld werden van sterke stijgingen in de opleidingen in de hogescholen. De extra aandacht die het onderwijs kreeg naar aanleiding van de coronacrisis zou hiervoor in belangrijke mate spelen, aldus in vele van die krantenartikels. Ook het feit dat het in algemene zin op economisch vlak minder botert, doet meer mensen kiezen voor het beroep van leraar. Recessies doen de lerareninstroom vergroten.

Anderzijds verdween het aanbod in de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) en zal minstens een deel van de stijging in de hogescholen en universiteiten terug te brengen zijn tot een verschuiving vanuit de CVO's. Maar de vraag kan gesteld hoe het zit met het algemene plaatje.

Daarnaast is er het LIO-traject (leraar in opleiding) dat het mogelijk maakt om al meteen voor de klas te staan nog tijdens de opleiding.

1. Hoeveel inschrijvingen zijn er voor het eerste jaar in alle lerarenopleidingen samen? Graag opgesplitst per opleidingsniveau en aanbieder, voor de voorbije vijf jaar tot heden. Als een aanbod verdwenen is of verschoven, graag ook die cijfers (inzonderheid het CVO-aanbod).
2. Hoeveel van hen zijn zittenblijvers (die vorig jaar ook al in het eerste jaar ingeschreven waren)?
3. Is er een bijzondere uitval uit de lerarenopleiding te wijten aan de coronacrisis, die vorig schooljaar begon? Graag cijfers van uitval uit de opleiding voor de laatste vijf jaar.
4. Hoeveel starters in de lerarenopleiding mogen we beschouwen als zij-instromer?

5. Hoeveel aanvragen om ervaring als werknemer of zelfstandige te erkennen in het onderwijs werden al ingediend? Hoeveel daarvan zijn goed- of afgekeurd? Hoeveel jaren anciënniteit worden zo erkend en wat is het gemiddelde aantal jaren dat erkend wordt?
6. Hoeveel leraren in opleiding staan al voor de klas in het kader van het LIO-traject?
7. Hoeveel gediplomeerde leerkrachten brengen al de verschillende lerarenopleidingen samen voort? Graag opgesplitst per opleidingsniveau en aanbieder voor de voorbije vijf jaar.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 187 van 26 november 2020

van **ELISABETH MEULEMAN**

Academiejaar 2019-2020 vond een hervorming plaats van de lerarenopleidingen tot educatieve opleidingen. Deze hervorming versterkt enerzijds de bestaande lerarenopleidingen op het vlak van vakinhoud, vakdidactiek, klasmanagement en omgaan met diversiteit en de grootstedelijke context en creëert anderzijds ook nieuwe lerarenopleidingen. Vanaf september 2019 zijn er 6 mogelijke sporen naar een educatieve opleiding:

- educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs, specifiek voor leraren voor technische en praktische vakken;
- educatieve bacheloropleiding in het kleuteronderwijs;
- educatieve bacheloropleiding in het lager onderwijs;
- educatieve bacheloropleiding in het secundair onderwijs, met keuze van 2 onderwijsvakken;
- educatieve masteropleiding in het secundair onderwijs, met keuze van 1 of meerdere vakdidactieken;
- educatieve masteropleiding in de kunsten, met keuze van 1 of meerdere vakdidactieken.

De specifieke lerarenopleiding van het volwassenenonderwijs werd overgedragen naar het hoger onderwijs en hervormd tot educatieve opleiding. De specifieke lerarenopleiding wordt vanaf 2019-2020 enkel nog in afbouw aangeboden voor studenten die deze opleiding eerder al startten aan een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO).

Voor de rest van de vragen beperken we ons tot de gegevens tot en met academiejaar 2018-2019. De gegevens van academiejaar 2019-2020 werden nog niet officieel gevalideerd door de instellingen. Voor de gegevens van academiejaar 2020-2021 kan ik u verwijzen naar onderwijs.vlaanderen.be publicatie hoger onderwijs in cijfers 2020-2021. In 2018-2019 en de jaren voordien waren de lerarenopleidingen nog niet hervormd en werd de specifieke lerarenopleidingen ook nog aangeboden door de CVO's. In onderstaande antwoorden en bijgevoegde tabellen zullen we dus ook steeds een onderscheid maken tussen het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs.

1. Sinds de invoering van de flexibilisering van het hoger onderwijs hebben we geen zicht meer op het studiejaar waarin een student zich heeft ingeschreven. We hebben dus ook geen zicht op wie zich in het eerste jaar van een opleiding bevindt. We kunnen wel nagaan wie zich voor de eerste keer inschrijft in een bepaalde opleiding. Dit noemen we een trajectstarter. Het aantal trajectstarters binnen de lerarenopleidingen van het hoger onderwijs kan de Vlaams volksvertegenwoordiger terugvinden in tabel 1a, opgesplitst per lerarenopleiding en per instelling waarin de student zich voor het eerst inschreef voor deze opleiding. Indien de student tijdens de opleiding van instelling veranderd is, zal deze student enkel geteld worden bij de eerste instelling waarin hij de opleiding startte. Trajectstarters kunnen enkel berekend worden voor academiejaren die volledig zijn afgesloten. We hebben dus nog geen gegevens ter beschikking voor 2019-2020 en 2020-2021.

Het aantal trajectstarters binnen de specifieke lerarenopleidingen van het volwassenenonderwijs kan de Vlaams volksvertegenwoordiger terugvinden in tabel 1b, opgesplitst per lerarenopleiding en per CVO waarin de student zich voor het eerst inschreef voor deze opleiding.

In tabel 1c geven we een overzicht van het aantal trajectstarters per type lerarenopleiding. Hier combineren we de gegevens van het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs.

2. We hebben geen informatie ter beschikking over het aantal zittenblijvers. Door de flexibilisering van het hoger onderwijs wordt deze term niet gebruikt.
3. Voor het berekenen van de uitval uit een opleiding wordt normaal gezien de drop-out uit de opleiding berekend o.b.v. het studietraject. Studietrajecten kunnen enkel berekend worden voor academiejaren die volledig zijn afgesloten. We hebben dus nog geen gegevens voor wat 2019-2020 en 2020-2021 betreft en dus niet voor de jaren waarin de coronacrisis plaats vindt.

In tabel 2 kan de Vlaams volksvertegenwoordiger wel een overzicht vinden van het aantal studenten in de educatieve opleidingen in het hoger onderwijs die zich in de loop van het academiejaar hebben uitgeschreven voor de opleiding. Ter vergelijking wordt in alle academiejaren gekeken naar het aantal uitschrijvingen voor 16 maart en vanaf 16 maart, aangezien in 2020 op die datum de lockdown in ging. Een uitschrijving in 2020 vanaf 16 maart is bovendien ook niet per definitie gelinkt aan corona. Er kunnen verschillende redenen zijn waarom een student zich uitschrijft.

De gegevens van academiejaar 2019-2020 werden nog niet officieel gevalideerd door de instellingen. Het gaat om de voorlopige stand van zaken op 28/11/2020.

Binnen het volwassenenonderwijs werden de specifieke lerarenopleidingen op een andere manier georganiseerd dan binnen het hoger onderwijs, namelijk op modulenniveau. Dit is iets dat op centrumniveau geregeld wordt. Dit verschil in regelgeving tussen het hoger en het volwassenenonderwijs maakt het onmogelijk om een zuivere vergelijking te maken tussen de situatie in het volwassenenonderwijs en deze in het hoger onderwijs.

4. In tabel 3 kan de Vlaams volksvertegenwoordiger wel een overzicht vinden van het aantal trajectstarters in de educatieve bachelors opgesplitst naar wie al dan niet generatiestudent is. Een generatiestudent is een student die zich voor het eerst inschrijft met een diplomacontract in een academische bachelor, professionele bachelor, graduaatopleiding of HBO5-opleiding in afbouw in het Vlaams hoger onderwijs. Onder de trajectstarters in de lerarenopleidingen van de professionele bachelor in 2018-2019 waren er 38% geen generatiestudent. We kunnen deze opsplitsing niet maken voor de andere lerarenopleidingen. Als gevolg van de definitie van het concept 'generatiestudent' in het hoger onderwijs zijn de meeste studenten in de specifieke lerarenopleidingen per definitie geen generatiestudent. Binnen het volwassenenonderwijs bestaat het concept 'generatiestudent' niet. Een andere manier om zij-instromers te bepalen, is door naar leeftijd te kijken. Tabellen 4a en 4b bevatten het aantal trajectstarters in de lerarenopleidingen van 'jonger dan 25 jaar' of van '25 jaar of ouder', voor respectievelijk hoger onderwijs en volwassenenonderwijs. De grens wordt in deze tabellen gelegd op 25 jaar om het parallel te laten lopen met de leeftijdsvoorwaarde van het groeipakket.
5. SV nr. 187 hanteert volgende definitie van 'een zijinstromer' = een onderwijspersoneelslid dat sinds 01/09/2020 tewerkgesteld is in een knelpuntvak in het basis- en secundair onderwijs. Deze definitie maakt sinds de start van het schooljaar 2020-2021 een nieuwe deelgroep uit binnen de overkoepelde term zij-instromer.

Op datum van 4/12/2020 dienden in totaal 259 unieke personen een aanvraag m.b.t. zijinstroom in bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI). Bekijken we die aantallen per onderwijsniveau, dan vroegen tot op de hoger vermelde 82 personen een aanvraag aan die in het basisonderwijs werken en dus 177 onderwijspersoneelsleden werkend in het secundair onderwijs.

Voor het basisonderwijs handelde mijn administratie momenteel 39 aanvragen af: in 24 dossiers werd een positieve beslissing genomen; de overige 15 dossiers kregen een negatieve beslissing.

In het secundair onderwijs is er reeds een beslissing genomen over 94 aanvragen. Daarvan keurde mijn administratie 62 aanvragen goed en 25 dossiers af. Tenslotte nam mijn administratie in 7 dossiers betreffende een aanvraag van zijinstroom voor onderwijspersoneelsleden in het secundair onderwijs zowel een positieve als een negatieve beslissing. Voor deze personeelsleden kan een deel van hun afgelegde loopbaan niet meegenomen worden omdat de gepresteerde diensten niet aan de voorwaarden voldoen.

Het schooljaar 2020-2021 is verre van afgerond. Nu al berekenen hoeveel jaren erkende ervaring als werknemer of zelfstandige zo ingebracht werden, lijkt me weinig zeggende gegevens op te leveren.

6. AGODI ontsloot de gevraagde gegevens en vatte de data samen in een tabel. Zoals gevraagd worden de schooljaren 2018-2019 en 2019-2020 bekeken. AGODI splitst op per onderwijsniveau. De gegevens komen uit de AGODI-databanken, die geraadpleegd werden op 04/12/2020.

Merk op dat een aantal leraren in opleiding tijdens hetzelfde schooljaar in meer dan in één onderwijsniveau tewerkgesteld werden. AGODI telt hen voor elk onderwijsniveau mee, de tabel bevat dus dubbels.

Het schooljaar 2020-2021 is nog lopende. Ik kan daarom geen definitieve, stabiele uitspraken doen over het aantal LIO's. Ik verkies daarom om geen data mee te delen over het schooljaar 2020-2021.

Onderwijsniveau	2018-2019	2019-2020
Basisonderwijs	7	7
Cvo's	5	1
Dko	29	28
Secundair onderwijs	132	170
Totaal	173	206

7. In tabel 5 kan de Vlaams volksvertegenwoordiger het aantal afgestudeerden in de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs vinden per opleiding en per hoger onderwijsinstelling. Er zijn nog geen gegevens beschikbaar over het aantal gediplomeerden in academiejaar 2019-2020. Deze gegevens zullen vrijgegeven worden nadat ze gevalideerd zijn door de instellingen en na de publicatie van de officiële statistieken van Statistiek Vlaanderen.
Voor het volwassenenonderwijs zijn er geen gegevens beschikbaar over het aantal behaalde diploma's in de specifieke lerarenopleidingen. De registratie van het aantal eindbewijzen was lange tijd niet kwalitatief genoeg. Algemene cijfers zouden hierdoor tot foute conclusies kunnen leiden. Deze cijfers worden dus niet vrijgegeven.

BIJLAGE

[Overzicht](#)